REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare d.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 77. Brașov, Vinerĭ 5 (18) Aprilie 1902.

Cine a spart solidaritatea?

VIII.

Ce nu se întêmplase la conferențele de mai înainte, se părea că s'a atins la conferența din 1892. adecă ca comitetul central al partidului sĕ fie compus din elemente omogene. Tristele esperiențe cu intrigele și certele continue în sinul comitetelor dela 1887 și dela 1890 făcură chiar ca omogenitatea sĕ fie pretinsă din capul locului de către toțĭ sincerii amicĭ ai solidarității ca un postulat neînlăturabil.

Am dis mai sus „se părea“, căcĭ în adevĕr comitetul dela 1892 trecea de omogen numai, fiind-că toțĭ membrii lui erau luațĭ dintre cei ce au stăruit și votat pentru „neamânata așternere a memorandului“.

Și lucru curios, cei ce atîțaseră și nutriseră intrigele și certele de mai înainte ajunseseră a avé preponderanță în comitet, nu atât prin numĕrul lor, cât mai mult prin faptul, că delegația, séu, mai bine dis, biroul comitetului din Sibiiu, sediul sĕu, era compus numai din „tribuniștĭ“ *get-beget*, séu cum s'ar dice după francezesce, de sânge pur.

Acest birou se compunea din vre-o 4—5 membri, avênd în frunte pe al doilea vice-președinte al comitetului Eugen Brote. Președintele locuia la Turda, ér întâiul vice-președinte în depărtare de două dile dela Sibiiu. Ceilalțĭ membri în numĕr de vre-o opt-spre-dece (cu totul au fost 25) erau resfirațĭ prin diferitele ținuturĭ, unde își aveau ocupațiunea, unii chiar în depărtărĭ fórte marĭ.

Astfel trebile comitetului le conducea de fapt biroul din Sibiiu sub conducerea lui E. Brote, care își avea „marș-ruta“ sa, orĭ, cum îi dicea el c'un cuvênt mai bine sunător, direcțiunea sa particulară în așa disa „campaniă memorandistă“, care i-se da firesce dela „stab“-ul grupului, al căruia șef nominal era Ioan Slavicĭ. De acea direcțiune în multe casurĭ membrii esternĭ ai comitetului nu sciau și nu aflau nimic, decât la adunările plenare ale acestuia, când stăteau față în față cu fapte împlinite. Procesul memorandului ne-a oferit o fórte urîtă, dér destul de convingĕtóre ilustrație cu privire la acésta.

Mai dispuneau „tribuniștii“ din Sibiiu în mod nelimitat și de colónele „Tribunei“ asupra căreia consorțiul, care a fondat'o, perduse orĭ și ce înrîurire, și care, fóie îndată după faimósă „biruință“, fù declarată tot de ei, fără de nicĭ o înputernicire din partea partidului, de „singurul organ autorisat“ al partidului național român.

Unii vor pune întrebarea cum se făcea, că din Sibiiu, cu o clasă inteligentă română atât de numerósă, nu se recrutau în comitet decât numai „tribuniștĭ“? Nu mai erau în Sibiiu în afară de cei ce aparțineau acestei gasce, aderențĭ ai partidului național? Ba se mărturiseau și alții ca aderențĭ ai partidului, dér orĭ-că n'aveau curagiul de-a rivalisa cu acea specie de ómenĭ ai „grupului“, orĭ că trăiau în pré mare încordare cu ei, orĭ că erau nepăsătorĭ. Destul, că Sibiiul ajunse a nu mai furnisa pentru comitetul partidului decât „tribuniștĭ“. De aicĭ se esplică cum dela 1890 administratorul și cassierul „Tribunei“ și mai în urmă locțiitorul lui Slavicĭ în direcțiunea acestei foi, E. Brote, ajunse a fi vice-președintele permanent în comitet.

Neajunsurile amintite mai sus, favorisând așa de mult politica ocultă a grupului, care se introduse pe nesimțite ca element turburător și disolvant în partidul nostru național, au adus cu sine tóte acele rele, ce au ros atât de cumplit timp de dece anĭ la rĕdăcina solidarității nóstre naționale și au dat nascere în sînul nostru unor aparițiunĭ anarhice triste, ca cele ce le vedem adĭ aprópe pretutindenĭ pe unde ne aruncăm privirile.

Nu vom înșira aicĭ aceste aparițiunĭ. Lumea nóstră românéscă le cunósce și le resimte destul de amar. Scopul principal al acestor articolĭ este de-a rĕspunde la nesfîrșitele învinuirĭ și bêrfelĭ ale potrivnicilor noștri, că „Gazeta Transilvaniei“ și bărbatul, care conduce acest diar de-aprópe un pătrar de vreac, ar fi fost pricina, că acești comedianĭ politicĭ n'au putut sĕ-șĭ ajungă scopul cu memoriul; că organul nostru, care necurmat fără cea mai mică șovăire, dér cu abnegare atât mai mare a muncit și a stăruit pentru întruparea principiului solidarității în luptele nóstre naționale, ar fi de vină, că „acolo unde ei căutau totul, nu era ce căutau“ și că „cu Viena au încercat și nu li s'a sfetit, politica memorandistă n'a aflat ascultare la Burg“ [1]).

Koerber și Szell. E interesant, că foile, carĭ au conexiunĭ cu guvernul austriac afirmă, că cestiunile litigióse în afacerea pactului n'au fost resolvate și că nicĭ nu se póte spera curênd o resolvare. Fața de afirmările foilor vienese, diarele guvernamentale ungurescĭ susțin cu tărie, că nu esistă crisă și asigură înainte, că nicĭ nu va fi. Așa-dér unii afirmă, alții négă. După părerea Austriacilor, crisa e în ajun de-a isbucni și séu cabinetul austriac, séu cel ungar va cădé. A treia alternativă e, sĕ cadă amêndoi: atât Koerber, cât și Szell. Foile opoziționale ungurescĭ esprimă temerea, că guvernul austriac va rĕmâné învingĕtor.

Reînoirea triplei aliançe. „*Fremdenblatt*“, organul ministeriului de esterne, scrie următórele: In legătură cu reînoirea triplei alianțe, care a fost obiect principal de discusiune cu ocasia întêlnirilor din Veneția și Viena, s'a ivit și scirea, că tractatul de alianță se va publica de astădată. Scirea acésta se desminte din cercurile normative berlinese. Cel mult décă subscriindu-se tractatul, despre reînoirea alianței se va face amintire în publicitate în formă oficială. In cercurile diplomatice se conteză la aceea, că noul tractat va fi încurênd iscălit, așa ca delegațiunilor din êst-an li-se vor face comunicărĭ în privința acésta.

[1]) „Trib. Pop.“ dela Arad nr. 52 din 1902.

Acțiunea economică a Sêrbilor. Din Neoplanta se scrie, că Sêrbii din Bacĭca și Torontal încep sĕ se organiseze în privința economică. Ei ar înființa reuniunĭ agrare sêrbescĭ cu scop de-a cumpĕra séu arênda pămênt esclusiv pentru Sêrbĭ. Ei au arêndat deja proprietatea capitolului din Zagreb aflătóre în comitatul Bacĭca, subarendêndu-o esclusiv Sêrbilor. — Foile maghiare dau alarma și strigă cât le ia gura, că étă acum și Sêrbii fac ceea-ce de mult au început sĕ facă Românii: se organiséză pe teren economic.

Se svonise prin diarele strĕine, că în cabinetul român se va face încurênd o ramaniare. După cum se comunică din isvor oficios din Bucurescĭ, svonurile acestea se reduc la faptul, că d-l Ionel Brătianu, care până acuma ocupa în mod provisoric portofoliul ministeriului de esterne, va rĕmâne definitiv la acest portofoliu, ér ministrul-președinte D. Sturdza va conduce și de aci înainte resortul ministeriului de rĕsboiŭ.

Disolvarea comitetului macedonean. Guvernul bulgar a adus la cunoscința conducĕtorilor comitetului macedonean, că a decis *în principiu* disolvarea lui. Motivul hotărîrei este, că corifeii comitetului au fost descoperițĭ, că organiséză bande jăfuitóre.

Tariful vamal german. O telegramă din Berlin spune, că în cercurile parlamentare face sensație un articol din „Hamburgische Correspondenz“ în cestiunea proiectului de tarif vamal. Articolul, inspirat, amenință pe agrarienĭ cu retragerea proiectului, décă aceștia persistă în pretențiunile lor pentru urcarea taxelor pe cereale. Articolul mai asigură, că guvernul va reînoi convențiunile comerciale cu Italia și Austro-Ungaria.

Școlele secundare maghiare.

In ședința dela 15 Aprilie a dietei, deputatul Ioan *Csernoch* (partidul poporal) a ținut un lung discurs, în care s'a ocupat cu învĕțămêntul. Vorbind și despre școlele secundare maghiare el dise:

„In ce privesce școlele secundare am sĕ fac observarea, că acestea *nu corespund de loc* speranțelor, ce se légă de ele. Tînĕrul eșit din școlele nóstre secundare nu cunósce limbĭ; învață limba maghiară, ceea-ce e corect, bine și necesar, dér nu-șĭ câștigă cunoscințe în limba germană, francesă și latină și peste tot *în nicĭ o limbă streină n'are atâtea cunoscințe, încât sĕ fie în stare a ceti măcar în ele.* Orĭ ce am dice, vechiul proverb latin tot mai are valóre: *quot linquas calles, tot homines vales.* De aicĭ vine, că tinerimea eșită din școlele nóstre n'are cunoscințe de limbĭ suficiente, încât sĕ se pótă califica pentru cariere scientifice mai înalte. De altă parte acei puținĭ, carĭ cunosc limbĭ strĕine, fac traducerĭ rele din opere strĕine, fiind-că sunt sigurĭ, că și așa *în Ungaria nu cunósce nimenĭ traducerile acestea*, carĭ ni-se vênd nouĕ ca sciință gata. Nu este în contra patriotismului, décă cine-va pretinde, ca tinerimea nóstră sĕ învețe limbĭ cât mai multe. Cu cât vĕd mai cultă națiunea, cu atât sunt mai sigur de progresul ei, și cu cât scie mai multe limbĭ, cu atât va fi mai în stare de a-șĭ asigura o posiție mai însemnată în concertul națiunilor europene.“

Corespondență din Bucurescĭ.

— 31 Martie v. 1902.

Cu inima plină de durere viu sĕ vestesc încetarea din viéță a vrednicului farmacist și marelui naționalist *Iosif Aureliu Ciurea*, de origine din Bucium-isbita lângă Abrud, frate cu preotul greco-catolic din Abrud.

Rĕposatul are merite, care numai un biograf consciințios și cunoscĕtor a stărilor de lucru din România, le-ar puté înfățișa publicului românesc.

Iosif Aurel Ciurea a terminat 6 clase liceale în Blașiŭ, fiind întreținut de părintele sĕu I. Ciurea, care odinióră fusese profesor în Blașiŭ și apoi orănduit preot greco-catolic la Buciumanĭ.

Studiul farmaciei l'a făcut la Remetei în Abrud și după-ce și-a luat licența în farmacie la Universitatea din Viena, a trecut în România.

In timpul când regretatul nostru compatriot s'a stabilit în Bucurescĭ, farmaciile din principatele Moldavia și Valachia formau un monopol privilegiat cu drept ereditar transmisibil din neam în neam al Sașilor din Ardeal. De aceea tóte farmaciile din Moldova și Muntenia erau în mânile Sașilor, carĭ se căsĕtoriau cu conaționalele lor din Ardeal, nu transmiteau acésta specialitate decât numai progeniturei lor, într'un *mod revoltător*, și anume décă n'aveau descendețĭ directĭ, dreptul de farmacie îl lăsau ca moștenire rudelor colaterale din Ardeal. Sașii farmaciștĭ apoi, carĭ se îmbogățiau pe acéstă cale, favorisată în *mod absurd* de domnii principatelor române, dându-șĭ în arêndă farmaciile altor Sașĭ adușĭ anume din Transilvania, ei, adecă proprietarii farmaciștĭ sașĭ, se retrăgeau cu punga plină la Brașov séu la Sibiiu și *blochul* rĕmânea tot *bloch* (valach) spre a îngrășa pe alte lipitóre săsescĭ sosite din *fundus regius.* (Ardeal).

In asemenea împrejurărĭ a venit în Bucurescĭ neuitatul meu amic, Iosif Aureliu Ciurea, îndată-ce și-a terminat studiile cu mare succes la Viena. Sosind la Bucurescĭ a practicat specialitatea sa la un farmacist sas, care cu multă avenoie l'a primit în serviciul sĕu, fiind-că principiul Sașilor în *practică era obligator-solidar* în a nu primi ucenicĭ, séu asistențĭ românĭ în farmaciile lor.

In strada Lipscanilor din Bucurescĭ, fiind un proprietar de farmacie sas ajuns la adêncĭ bĕtrânețe, care neavênd nicĭ descendețĭ, nicĭ rude și negăsind nicĭ amatorĭ de a-i lua farmacia în arêndă, tênĕrul Ciurea găsind pe atuncĭ Românĭ cu dare de mână și de inimă, a cumpĕrat farmacia Sasului și *ast-fel a ajuns primul farmacist român în principatele române unite.*

Chiar dela început harnicul Român Ardelean din munții apusenĭ a primit în serviciul sĕu elevĭ românĭ, mai cu sémă

Românî ardelenî, fiind-că nu găsea copilaşî românî din ţéră, şi întrând ca membru în Consiliul sanitar, secţiunea farmaceutică, în care erau numai Saşî, a stăruit pe lângă neuitaţii Doctorî Davilă şi Marcovicî de au schimbat pe cale legislativă legea farmaciştilor, neatingênd firesce drepturile câştigate, în sensul ca nouele farmacii, pe carî le va găsi consiliul sanitar cu cale de a-le deschide séu înfiinţa, sĕ se ocupe prin concurs, esamen în scris şi oral, numai de Românî séu naturalisaţî Românî. De-odată cu întrarea acestei legî în vigóre s'a deschis la facultatea de medicină din Bucurescî şi un curs obligator de farmacie. In urma acestor dispositiunî legale, iubitul meu amic I. A. Ciurea şi-a umplut farmacia rênd pe rênd cu elevî românî din tóte colţurile Ardealului, aşa că pot sĕ afirm fără sĕ-mi fie frică de a fi taxat ca mincinos, că în cursul anilor de atuncî şi până mai deunădî a scos peste 30 de farmaciştî românî deveniţî *farmaciştî proprietarî* în regatul român.

Sacrificiile rĕposatului pe terenul naţional sunt atât de marî, încât trebue făcută o biografie anume, care sĕ eterniseze memoria acestui Ardelean de inimă şi *mare naţionalist.*

Nu era un diar politic, séu o revistă literară de valóre, dincolo şi dincóce de Carpaţî, pe care sĕ n'o fi abonat. Tot el are un mare merit pentru înfiinţarea societăţii *„Transilvania“*, a cărui membru fundator şi *forte activ* a fost până la încetarea sa din viĕţă. Pentru biserica şi şcóla greco-catolică din Abrud de asemenea a făcut o mică donaţiune încă pe când trăia şi care împreună cu alte fapte românescî creştinescî ale lui, îi *vor eternisa memoria.* El a murit *sĕrac* însĕ faptele i-au rĕmas bogate şi rog pe puternicul D-deu al neamului românesc, ca sĕ sporéscă numĕrul imitatorilor acestor fapte pentru binele şi propăşirea naţiunei române.

Iuăn din Gruiŭ.

Dela Academia Română.

Bucurescî, 3 Aprilie v. 1902.

Dumineca trecută mai mulţî membri ai Academiei au făcut o escursiune la Constanţa, unde au fost primiţî cu cea mai mare căldură şi unde au visitat portul, oraşul şi săpăturile de antichităţî romane conduse de d-l Gr. G. *Tocilescu.*

Despre acésta escursiune veţî fi primit informaţiunî detaiate din diarele de aicî. Eu însemn numai, că la ea au luat parte, din secţiunea literară A. Naum şi Iosif Vulcan, din cea istorică At. Marienescu şi Gr. G. Tocilescu, din a sciinţelor Dr. V. Babeş şi P. Poni.

*

Lunî secţiunea literară a ţinut şedinţă, în care a decis sĕ propună plenului Academiei a-se alege membru în locul devenit vacant prin trecerea d-lui Gr. G. Tocilescu în secţiunea istorică, d-l Ioan Bianu, până acuma membru corespondent; ca membrii corespondenţî secţiunea propune plenului a-se alege d-nii Andreiŭ Bârseanu şi Virgil Oniţiu. Cu facerea raportului despre activitatea literară a fiecărui candidat, s'a însărcinat Iosif Vulcan. Tot-odată secţiunea propune plenului a-se mai alege membru corespondent d-l Anghel Demetrescu, avênd a-i presenta raportul d-l D. C. Ollanescu.

*

Marţî s'a ţinut şedinţă publică. Cu asta ocasiune s'au făcut următórele comunicărî: Dr. V. Babeş: Despre substanţele apĕrătóre şi vindecătóre ale sângelui. I. *Bogdan:* Originea voivodatului la Românî, în care a utilisat cu mult succes escelenta colecţiune de Diplome maramureşene publicată de d l Ioan *Mihalyi.*

*

Vinerî va fi şedinţă publică solemnă pentru recepţiunea d-lui Dr. I. C. *Istrati.*

Recipiendarul, după usul stabilit în anii din urmă, va vorbi despre Ion Ghica, în locul căruia a fost ales.

In numele Academiei are sĕ rĕspundă d-l D. A. Sturdza, fostul amic intim al lui Ion Ghica.

*

Comisiunea premiilor îşî va presenta raportul în şedinţa de astădî.

Despre escursiunea la Constanţa, étă ce scrie un corespondenţ din acel oraş în „Epoca“:

In diua de 31 Martie trenul de 1 şi 35 p. m., ne-a adus în oraşul nostru pe d-nii membrii ai Academiei Române, şi anume: Petru Poni şi Dr. Victor Babeş, representând secţia sciinţifică; Marienescu. Tocilescu, secţia istorică; Iosif .Vulcan şi Naum, secţia literară; d-l Bianu, profesor universitar şi d-l Casimir, sub-şeful construcţiei portului.

La gară au fost întimpinaţî de d-nii Zahariade, directorul construcţiei portului şi inginerii Murguleţ, Puclinschy şi Georgescu.

D-nii membrii ai Academiei. dela gară se îndreptéză la port unde, înainte de a visita lucrările. li-se oferă câte un plan şi li-se esplică până unde au ajuns lucrările, apoi după aceea trec sĕ visiteze lucrările în natură.

In faţa lor, titanul cel mic ridică un bloc în greutate de 30 mii klgr., se aruncă mai multe stâncî în mare, se scufundă un scafandrier şi se pune în funcţionare titanul cel mare.

După aceea li-se pune la disposiţie un vaporaş pentru a visita interiorul portului, apoi li-se servesce ceaiul pe vaporul „Carol“.

La óra 5 visitéză templul lui Neptun, unde d-l Tocilescu esplică, că a fost zidit la anul unu după Christos sub Serviliu Marcu, dând lămurirî şi asupra disposiţiei templului, de aci merg sĕ visiteze nisce pietri antice descoperite de curînd în curtea diviziei.

De aci s'au întors la hotel Carol, unde au descins, ér la óra 7 li-s'a servit masa pe vaporul „Principesa Maria“.

Primul, care a toastat pentru Academie, a fost d-l Iosif Vulcan. Cuvêntarea d-lui Vulcan a fost înălţătóre. D-l Tocilescu a toastat în primul rênd pentru M. S. Regele, pe care-l asemuesce cu divul Traian. D-l Marienescu a toastat pentru Marină, d-l Bianu pentru Poni, d-l Dr. Tălăşescu pentru Dr. Babeş — şi în fine d-l Tocilescu pentru d-l Sturdza.

„Corda fratres.“

Un apel.

— Continuare. —

Acesta fù spiritul, care domină până la sfîrşitul şedinţelor şi conform căruia s'au comilat, după congres, statutul şi regulamentul federaţiunei (sé ront écartées les propositions de caractère politique ou réligieuse — vor fi înlăturate propunerile de caracter politic séu religios. — Stat. 60 b.), ér congresul din Paris în acéstă privinţă observà aceeaşî regulă, cea dela Turin, care se împunea de altfel dela sine în sensul statutului.

In congresul din Turin Italienii aleseră vice-preşedinte al secţiunei lor pe unul din delegaţii din *Triest*, Cesar Piccoli.

Dr. Efisio Giglio-Tos, în urma acestei alegerî declarà, că studenţii italienî au vrut în acest mod a-şî arăta iubirea faţă cu fraţii supuşî altor state şi că nu s'a avut în vedere nicî un fel de asalt asupra frontierelor, nicî vr'o demonstraţiune politică. Astfel Românii aleseră deasemenea vice-preşedinte al secţiunei române un student din Transilvania, supus ungar, pe Lucian Bolcaş. In congresul din Paris Românii aleseră érăşî de vice-preşedinte pe studentul transilvan Ion Scurtu şi tot-odată făcură, în raportul oficial al secţiunei lor, următórea declaraţiune:

„.... Trebuie sĕ adăogăm încă declaraţiunea categorică, că décă vom crede de cuviinţă a ridica faţă cu Maghiarii pretensiunî politice, vom sciî găsi pentru acest scop prilejul, locul şi momentul oportun şi că nicî prin minte nu ne trece de a-le espune aci, în faţa federaţiunei. Şi chiar, décă federaţiunea, uitând scopurile sale (despre ceea-ce noi suntem sigurî, că nu se va întîmpla vr'odată) ar vré a-se pronunţa relativ la conflictul între Maghiarî şi noi, noi am fi constrînşî a rĕspunde, că în acéstă privinţă numai sentimentul nostru şi voinţa naţiunei nóstre ne pot obliga, va sĕ dică atitudinea guvernului român, conclusele adunării legislatóre a României, precum şi decisiunile comitetului naţional şi ale adunărilor Românilor din Transilvania.

„Noi facem parte din federaţiune pentru federaţiune, fiind-că şi noi Românii vrem sĕ participăm la marile acţiunî pentru *idealurile umanităţii* şi a ocupa cu demnitate locul, ce ni-se cuvine în concertul popórelor. Acésta ne-a fost directiva până acuma şi acésta va fi deasemenea şi în viitor.

„Sĕ sperăm, că cei interesaţî vor lua notă de acéstă declaraţiune şi că colegii maghiarî vor ajunge la convingerea, că noi, cu tóte luptele nóstre în afară de federaţiune, — în federaţiune vrem sĕ fie lăsate la o parte orî ce discordii. Aicî îî considerăm pe dênşii numai ca confederaţî, *carî combat pentru aceleaşî idealurî sub aceeaşî bandieră.*“

Atât la congresul din Turin, cât şi la cel din Paris, studenţii maghiarî au luat posiţie contra alegerilor făcute de Românî, însĕ amêndouĕ congresele, nau găsit de loc, că prin acésta s'ar contradice atitudinei, pe care federaţiunea îşî propune de a avé faţă cu cestiunile politice, nicî că ar puté fi în detrimentul intereselor federaţiunei; şi cu *tóte că Ungurii cereau un alt mod de procedere, s'au acceptat alegerile făcute de grupul român.*

Ca „modus vivendi“, în congresul din Turin s'a acceptat pentru organisaţiunea în congres şi în federaţiune o grupare după state. Insĕ în acelaşî timp congresul aprobà *uniunea cu grupul italian şi român a studenţilor de naţionalitate italiană şi română, carî nu sunt cetăţenî ai regatului Italiei, respective ai României.* Congresul din Paris nu numai că nu avù nimic de schimbat relativ la consulatele federale italiene şi române, cum *pretindeau studenţii maghiarî şi vice-preşedintele secţiunei lor, Dr. R. Ludvig, dér din contră întemeià secţiunî naţionale pentru Finlanda, Polonia, Boemia,* ţĕrî, carî în dreptul internaţional şi în diplomaţie nu sunt de loc recunoscute ca state. In aceste fapte. federaţiunea pare a fi purces din două principii: de a nu lua posiţie nicî odată în controversiile ce cad pe un teren, în afară de programul sĕu, şi de a nu ofensa nicî-odată sentimentele membrilor sĕi.

(Va urma.)

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Aprilie.

Aniversarea Regelui Carol. Regele României va sĕrbători Dumineca viitóre, 8 Aprilie v., a 63-a aniversare a nascerei sale şi a 36-a dela proclamarea sa ca principe al României. Cu acest prilej se va oficia un Te Deum la Metropolie.

Omorîrea ministrului rusesc de interne. Din *Petersburg* se anunţă, că alaltăerî după amiadî s'a sĕvêrşit un atentat în contra ministrului rusesc de interne *Sipjagin.* Pe la 1 óră d. a. ministrul voia tocmai sĕ părăséscă palatul consiliului imperial când în vestibul îl întêmpină studentul *Balzanev* dela universitatea din Chiev, care fusese pedepsit cu ocasia turburărilor din anul trecut. Din causa acésta el şî-a propus *sĕ-şî rĕsbune.* Ucigaşul s'a apropiat de ministru, deghisat în adjutant de armată rusesc, şi spuse ministrului, că din însărcinarea marelui duce *Sergius* vré sĕ-i dea o scrisóre. In timp ce întinse ministrului scrisórea, criminalul trase *cinci focurî de revolver* asupra ministrului. Două cartuşe rănirà mortal pe ministru, care după 2 óre *murì.*

Faţă cu campania violentă a. Jidovilor din România întreprinsă în organele de publicitate din strĕinătate împotriva ţĕrii, de a cărei ospitalitate se bucură, s'au luat mĕsurî, ca tóte scirile tendenţióse sĕ fie la timp desminţite. Din Bucurescî se comunică, că „Agenţia Română“ s'a adresat pe cale privată biuroului de corespondenţă din Viena cu rugămintea, de a-i transmite telegrafic tóte scirile anti-române, respective filosemite publicate prin diarele din Viena şi Berlin, cu scop de-a fi reduse la adevĕrata lor valóre.

Procese de pressă contra diariştilor germanî. Procurorul din Seghedin a intentat în timpul din urmă mai multe procese de pressă pentru articole „aţîţătóre“ împotriva Ungurilor. Astfel vedem dat în judecată pe Em. *Steinacker*, fost deputat, pentru un articol publicat în „Gross-Kikindaer Ztg.“, pe Alois *Krisch* (cu două procese), pe Arthur *Korn* (cu două procese) pentru articole publicate în acelaşî diar.

Director „panslavist“ pedepsit. Fisolgăbirĕul din Miava a condamnat pe S. Iusenka, directorul băncii din Miava (Miavska Banca) la 20 dile arest şi 400 coróne amendă, pentru-că „a îndemnat poporul la emigrărî“.

Tipografie nouă românéscă. D-l Ioan *Hereş*, fost conducĕtor al tipografiei diecesane din Arad timp de 21 anî, a deschis, începênd cu luna Martie, o nouă tipografie românéscă în Lugoşiŭ.

Un conte arestat. Faimosul conte *Potocki,* despre a cărui celebră partidă de joc de două milióne, cu magnatul ungur Szemere, s'a vorbit aşa de mult, a fost arestat în Viena. S'au descoperit în sarcina lui o mulţime de abusurî. In dilele din urmă făcuse sensaţie cererea în căsĕtorie a cunoscutei artiste dănţuitóre Loie Fuller, de către acest conte Potocki.

Lucrătorî ungurî în România. Viceconsulul austro-ungar din Bêrlad publică un avis pentru lucrătorii ungurî, carî trec în România, în care, avênd în vedere desele neînţelegerî ivite între proprietarî şi lucrătorî, îi sfătuesce pe lucrătorî sĕ facă contracte încă acasă în Ungaria, ér când trec în România sĕ se presente la consulatele austro-ungare, carî îi vor lua sub scutul lor.

Érăşî o afacere cu steagul. In Daruvar (Croaţia) în diua de 11 Aprilie cu ocasia serbării naţionale au rupt steagul unguresc arborat pe edificiul gării. „Acésta este în timpul din urmă a treia violare de steag, cu indulgenţa, ba chiar cu încuragiarea autorităţilor“ — observă un diar unguresc.

Urania, teatru popular scienţific anunţat deja, va da Vinerî, în 18, Duminecă, în 20 şi Lunî, în 21 Aprilie representaţii în sala concertelor. Inceputul la 8 óre. Bilete la libräria Hiemesch.

Din luptele sociale, economice şi politice din Austria.

„Deutsche Zeitung“ din Viena, în numĕrul sĕu dela 14 Aprilie publică un articol de fond pe care-l reproducem în următórele:

„Geht, sperrt sie wieder in die alten Gassen,
Eh' sie euch in ein Christenviertel sperr'n!“

Dingelstedt.

„In Austria încă şi adî jidovii forméză cea mai mare putere în stat. Nicî armata, nicî biserica nu sunt aşa puternice, ca *„Alianţa israelită“*.

Noi avem delegaţiune, o cameră a seniorilor, o cameră a deputaţilor şi şéptespre-dece diete provinciale; însĕ un singur jidov, *Rotschild,* are mai mare influenţă, decât tóte aceste corporaţiunî parlamentare la olaltă.

Acésta am vĕdut-o destul de lămurit cu ocasiunea alegerei lui Dr. *Lueger,* ca primar al capitalei, când un *veto* al acestui plutocrat jidan, a fost de ajuns pentru-ca sĕ împedece confirmarea alegerei. Ce folosesc tóte victoriile electorale ale antisemiţilor, cât timp nu vor reuşi sĕ înfrângă dominaţia socială şi economică a jidovilor?

Cu tóte că antisemiţii au reuşit în ultimii anî a obţine majoritatea la comună şi în dieta provincială (Landtag) a Austriei de jos, influenţa partidului anti-

semit este totu-şi fórte neînsemnată. Cine se îndoiesce despre acéstă, se facă o plimbare prin stradile principale comerciale ale Vienei şi va vedé, că prăvăliile jidovescĭ se înmulţesc în mod înspăimântător, pe când vechile magazii creştine dispar una după alta.

Intrebarea este, prin ce mijlóce s'ar puté înfrânge puterea jidovismului? In prima linie trebue se vorbim de *pressă*.

In anul 1846, când şiretul „filantrop" Moses *Montefiore* veni în Galiţia, dise către coreligionarii sei: „Ce vĕ folosesc falimentele, cât timp nu aveţĭ pressa în mânile vóstre?"

Aceste cuvinte trebue se lumineze pe antisemiţiĭ asupra valorii pressei, căcĭ mulţĭ din ei încă nu sunt pĕtrunşĭ de necesitatea organisării unei presse de partid.

Jidovii sciu sĕ aprecieze mai bine importanţa pressei. Aprópe tóte diarele nouĕ întemeiate în aceştĭ din urmă dece anĭ, sunt diare jidovescĭ. Afară de acestea se prepară acum apariţia unui nou organ jidovesc. Din contră în ultimul deceniu n'a apărut nicĭ un diar creştinesc, ér diare sĕptĕmânale creştinii n'au de loc. Nu e nimenĭ altul de vină la acéstă tristă situaţie, decât înşi-şĭ antisemiţii. Aceştia ar trebui în tóte cafenelele şi restaurantele sĕ céră cu cea mai mare energie înlăturarea murdarelor şi mincinóselor diare jidovescĭ, ar trebui sĕ-şĭ sprijinéscă propria lor pressă şi sĕ facă propagandă pentru ea, ceea-ce până acuma nu s'a făcut în mĕsură suficientă.

Inainte cu 20 anĭ, conducĕtorii antisemiţi au dat lozinca: „Cumpĕraţĭ numai dela Creştinĭ!" Acésta este fórte frumos, însĕ folosesce puţin, deóre-ce devisa acésta nu este urmată mai ales de către femei şi apoi industriaşii creştinĭ sunt mai puţin păgubiţĭ prin cumpĕrarea dela Jidovĭ, decât prin vîndarea la Jidovĭ. Orĭ-cât de paradoxal s'ar păré acésta, totu-şĭ este adevĕrat. Rare-orĭ se întêmplă sĕ fie ruinat un Arian prin aceea, că cumpĕră la jidovĭ, dér sĕ numĕră cu miile aceia, carĭ şi-au vêndut productele la neguştorĭ jidovĭ, carĭ prin falimente şi împăcărĭ fraudulóse au ruinat pe vîndĕtorii creştinĭ. Ajunge sĕ arunce cine-va o privire în lista insolvenţilor şi se 'va convinge, că înşelătorii sunt jidovĭ, ér înşelaţĭ creştinii.

Décă înainte cu 30 anĭ (când mai era posibil) industriaşii creştinĭ s'ar fi solidarisat sĕ nu mai lucreze nicĭ pentru un neguţător sĕu confecţionar jidan, atuncĭ aceştia ar fi trebuit sĕ-şĭ închidă în curênd prăvăliile lor frauduloase. Adĭ e pré târdiu, deóre-ce micii industriaşĭ creştinĭ nu se mai pot emancipa din ghiarele esploatatorilor jidovĭ. Ar fi fără îndoială una dintre cele mai importante probleme ale guvernului, de a sĕvîrşi emanciparea industriaşilor creştinĭ, care ar fi mult mai folositóre pentru imperiu şi popor, decât a fost emanciparea jidovilor, cel mai trist succes al liberalismului.

In lupta contra jidovismului unit internaţional, trebue sĕ ne conformăm axiomei lui Jean Jacques Rousseau: *„Nicĭ o toleranţă faţă cu intoleranţa!"* Trebue sĕ le rĕsplătim Jidovilor cu aceeaşĭ monedă. Nu trebue sĕ mergem la teatre în serile, când se dau piese de ale Jidovilor, şi în carĭ debutéză artiştĭ jidovĭ. Trebue sĕ le arătăm uşa, când ne întră în casă cu vêndărĭ în rate şi cu asigurărĭ. Nu trebue sĕ închiriem locuinţe în casele lor, ér proprietarii creştinĭ sĕ nu-şĭ închirieze casele Jidovilor. Ar trebui sĕ espulsăm din ţéră pe toţĭ aceia, carĭ au dat faliment, orĭ au făcut înşelătorii. Nu trebue sĕ mergem la advocaţĭ şi medicĭ jidovĭ. Nu trebue sĕ cumpĕrăm cărţĭ şi diare jidovescĭ, nicĭ se anunţăm în acestea. Fiicele nóstre sĕ nu între în slujbe la stăpânĭ jidanĭ. Nu trebue sĕ primim în atelierele nóstre uceniciĭ şi calfe jidovĭ, carĭ învaţă numai, cum sĕ esploateze mai bine pe creştinĭ. Trebue sĕ le interdicem tăiatul vitelor după metoda jidovéscă chinuitóre de animale. Nu trebue sĕ le permitem a-se amesteca în afacerile nóstre naţionale şi religióse şi sĕ ne dimitem cu ei în transacţiunĭ. Nu trebue sĕ tolerăm sĕ fie numiţĭ judecătorĭ, profesorĭ, orĭ funcţionarĭ şi copiiĭ lor sĕ frecuenteze şcólile nóstre. Nu trebue sĕ le dăm drepturile civile, ci sĕ-i tratăm numai ca strĕinĭ toleraţĭ. Pentru mişeliile lor trebue sĕ-i supunem la imposite grele, dela serviciul militar însĕ trebue sĕ-i dispensăm, căcĭ acolo alt serviciŭ nu fac, decât spionagiŭ. Trebue sĕ-i eliminăm din tóte societăţile şi reuniunile. Trebue sĕ-i escludem din contactul nostru şi sĕ ne oprim femeile şi fetele de-a întra în contact cu ei.

Trebue peste tot sĕ procedăm faţă cu Jidovii, cum procedéză Americanii liberĭ cu Chinesii. Décă le vom face tóte acestea, atuncĭ póte totuşĭ vom resolvi cestiunea jidovéscă."

O pledoarie interesantă.

(Discursul d lui Delavrancea în procesul Caragiale-Caion).

Urmare.

Sĕ analisăm mai de aprópe tipurile, caracterele, din aceste douĕ drame: femeile. In drama lui Tolstoi sunt trei femei, carĭ contribue la încordarea dramatică: Anissia, Matrena şi Akulina. Marina, orfana, n'are nicĭ o importanţă. Ar puté lipsi din dramă.

Anissia nu póte suferi pe bărbatul sĕu, un bĕtrân bolnav, supărĕcios, avar şi osândit sĕ piară. Anissia trăesce într'ascuns cu Nikita, o slugă a lor. E fericită trăind astfel, dér Matrena, muma lui Nikita, urmărind pricopsirea fiului şi buna ei stare, o înduplecă, cu greu, sĕ dea bărbatului bolnav douĕ felurĭ de prafurĭ. Anissia ar aştepta bucuros césul firesc, mórtea naturală, ca sĕ se mărite cu Nikita şi sĕ „stérgă pĕcatele, potrivit legei". Când Matrena îi arată prafurile, ea tresare: „Ho! ho! şi décă e vr'o primejdie!" Matrena stărue: „tot o sĕ móră!" — Matrena o pridideşte. Anissia cedéză, jeluindu-se: „oh! bietul meu cap!" şi după ce-şĭ otrăvesce bărbatul, audindu-l cum geme, îi dice Matrinei: „Mai bine ar fi fost sĕ móră de mórte bună! De ce mĭ-ai dat acele prafurĭ?" Ce femee este acésta? Ii e frică de lege, spaimă de pĕcat, şi totuşĭ, mecanic, îşĭ otrăvesce bărbatul, autosugestionată de Matrena. Ignaticĭ móre. Anissia îĭ fură banii şi îi dă lui Nikita. E aci vr'o voinţă? E aci vr'o consciinţă? Anissia e o fiinţă rea sĕu bună? Nu. Criminală fără sĕ vrea, ba încă voind sĕ nu fie. Ecă primul monstru al inconscienţii, al întunecimii, în care orbăcăesc toţĭ ceilalţĭ nefericiţĭ eroi ai dramei tolstoiene.

Matrena, muma lui Nikita, e culmea credinţei şi a nesimţirei. Crede în Dumnedeu, în cruce, în Isus; dér credinţa ei e un abis în care crimele cad fără s'o emoţioneze. Un animal, rĕmas animal, cu idei religióse. O absurditate feroce, o nelegiuită teistă, o fiară, care nu clipesce în faţa celei mai sfăşietóre durerĭ. Pe viitórea sa noră, pe Anissia o convinge sĕ-şĭ ucidă bărbatul şi 'sĕ-i fure banii. pe fiul sĕu Nikita îl face sĕ părăséscă pe Marina, o orfană pe care o batjocurise; în sfêrşit, ca sĕ nu se afle că fiul sĕu, — acum bărbatul Anissiei, — a trăit cu Akulina, fiica vitregă a Anissiei, îl îndémnă sĕ-şĭ ucidă copilul, îndată ce Akulina va nasce.

Akulina e într'un hambar. Se aud gemetele facerei. A născut. Matrena speriе pe Nikita că Starostea va afla de acest concubinaj, şi-l torturéză, făcându-l sĕ nu vadă altă scăpare, decât pruncuciderea. Muma îndémnă pe fiu-sĕu sĕ-şĭ ucidă copilul! Nikita, ameţit de alcool, de incest, de trădărĭ stupide şi involuntare, de frică şi de crima pe care n'o comisese contra lui Ignaticĭ, dér de care profitase, aşa scos din fire, şi tot resistă şi-i spune măsii, Matrenii: „Dér nu e glumă, e un suflet viu!" Şi Matrena, cu o linişte, care trece peste concepţiunea dramatică a antichităţei, a evului mediu şi a timpurilor moderne, îi rĕspunde: „Ei! suflet viu! Ce e? Un suflet, care abia se ţine de trup!" In momentul crimei nu uită sĕ facă cruce copilaşului şi simte o bucurie oribilă, că de aci înainte va trăi bine şi liniştită în casa asasinului sĕu fiu.... După-ce Nikita ucide şi ese înspăimêntat şi prigonit de crimă, Matrena se cobóră în pivniţă şi netedesce pĕmêntul peste cadavrul copilaşului turtit. In actul final e fericită şi bea. Până astădĭ nimenĭ nu şĭ-a închipuit o astfel de mumă, un astfel de monstru. Cele mai puternice tragedii ale lui Shakespeare sunt idilice pe lângă fiarele, care bâjbăe în întunecimea din „La puissance de ténèbres".

Akulina e o tóntă. Scie de crima şi de furtul mumei sale vitrege; dintr'un vag sentiment de rĕsbunare şi de senzaţii brutal-organice se dă tatălui sĕu vitreg, lui Nikita, care se desgustase de Anissia îndată ce aflase, dela mumă-sa, de crima Anissiei.

Ce asĕmĕnare posibilă ar fi, Domnilor, între aceste trei femei din drama lui Tolstoi şi *Anca*, singura femee din drama lui Caragiale? Anca iubea pe Dumitru, primul ei bărbat, şi îl plângea întréga viéţă, şi tótă viéţa ei nu urmăresce alt-ceva, decât descoperirea şi pedepsirea asasinului. Anca e o energie curată, un suflet eroic, o voinţă estra-ordinară, o consciinţă limpede şi pune legea şi dreptatea de pe pămênt mai presus de ideia religiósă. Anca nu comite nicĭ o crimă, ci face suprema jertfă de a-se mărita cu Dragomir, ca sĕ-l chinuéscă până va mărturisi şi va ispăşi crima. E evident, Domnilor, că dela Anissia, Matrena şi Akulina, trei fiare inconsciente, trei monştri ai întunecimei, nu poţĭ nicĭ sĕ te inspirĭ, darmite sĕ imiţĭ, — ca sĕ ajungĭ la concepţia Ancăi. E evident. E dovedit.

Sĕ comparăm bărbaţii din Tolstoi cu bărbaţii din Caragiale.

In „Napasta" *Dumitru*, victima, nu există. La ridicarea cortinei fusese ucis de 9 anĭ. *Dragomir*, ar doilea bărbat al Anchii din dragoste şi gelosie, pândise pe Dumitru în pădurea dela Corbenĭ şi-l ucisese. O crimă din iubire. Se însóră cu femeea pentru care devenise ucigaş, şi ar fi fost fericit, décă Anca, în timp de 9 anĭ nu l'ar fi privit cu nişce ochĭ tăioşĭ, nu l'ar fi ars cu un glas de foc, nu l'ar fi turtit cu cuvintele ei, în anumit scop, şi nu i-ar fi rĕscolit sufletul până-ce, ajutată şi de nefericitul Ion, nu l'ar fi prins în mărturisirea pĕcatului. Dragomir n'ar fi avut remuşcare. Viéţa îi place. Fără voia lui, cu d'asila, se duce sĕ ispăşescă o crimă pe care n'o comisese, în locul crimei sale pentru care fusese năpăstuit un nevinovat. Cu cine s'ar asĕmĕna, fie şi pe departe, Dragomir? Cu *Ignaticĭ*, primul bărbat al Anissiei? Dér Ignaticĭ e un bĕtrân, un bolnav, un avar şi móre otrăvit, de Anissia. Ignaticĭ e victimă, Dragomir este ucigaşul. Nicĭ un fel de asĕmĕnare în firea lor, în caracterul lor, şi nicĭ în rolul pe care-l jócă în dramele de care ne ocupăm. *Nikita?* Nikita este indicat de Tolstoi ca un „coq de village". Un sensul fără voinţă; un uşuratec fără scrupul; un nestatornic, care nu iubesce serios pe nicĭ o femee. A înşelat pe Marina. A petrecut cu ea şi a părăsit'o. E slugă la Ignaticĭ. Soţia acestuia, Anissia, se amoreséză de el. In sfêrşit îi e silă de Anissia şi trăesce cu Akulina, fata vitregă a soţiei sale. Ameţit în plăcerĭ, se dă la chefurĭ. Nu bea, ca sĕ-şi uite vr'o crimă, căcĭ nu sĕvêrşise nicĭ una, ci de poftă. de plăcere. Şi deşi are oróre de soţia sa, de Anissia, îndată-ce află că şi-a otrăvit pe primul ei bărbat, comite, din slăbiciune, din frică, din lipsă de energie şi de voinţă. o crimă cumplită: îşĭ ucide copilul. ca sĕ nu afle Starostea şi satul că l'a făcut cu Akulina. Şi cum îl ucide? Intr'o buimăcire stupidă, îl aruncă jos, îi pune de-alungul o scândură peste care sĕ trântesce cu tótă greutatea corpului. Un ţipĕt. Ósele fragede ale victimei trosnesc! Şi într'o clipă îl apucă furia remuşcărei. Se repede pe gârliciul pivniţei: apucat de spasmurĭ, strigă în faţa măsii: „Plânge, n'audĭ cum plânge! Şi cum trosneau sub mine óseIe lui!" Cine nu-şĭ aduce aminte de Makbeth şi de strigătul lui de remuşcare, când îşĭ vede mânile pline de sânge? „Tótă apa oceanului n'ar fi în stare sĕ spele petele acestea!" In acest moment suprem psichologic. o perfectă asĕmĕnare între Tolstoi şi Shakespeare, numai că remuşcarea din Makbeth se petrece în palat şi cea din „La puissance des ténèbres" în colibă.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Bucurescĭ, 16 Aprilie. *„Independance Roumaine"* primesce dela corespondentul sĕu din Sofia scirĭ sensaţionale. In tóte oraşele Bulgariei se lucréză faţiş la înrolarea voluntarilor, carĭ trec individual în Macedonia, unde odată ajunşĭ, se constitue în bande armate. Armele îi sunt trimise din Bulgaria şi numai de curênd s'a espediat din Rusciuc o mare cantitate de arme. Funcţionarii publicĭ şi particularĭ sunt supuşĭ la o contribuţiune forţată, silindu-i sĕ cumpere un fel de timbre postale, pentru sume de câte 5 şi 10, lei în folosul pregătirei revoluţiunei. Timbrele au în mijloc chipul unei femei, representând Macedonia cu fiarele de mânĭ, ér în jur inscripţiunea: „comitetul suprem macedo-adrianopolitan.

Viena, 16 Aprilie. Cu tóte svonurile de disolvare a comitetului macedonean, se anunţă din Sofia, că acesta face propagandă activă în vederea evenimentelor, ce se prepară în Macedonia. Un apel adresat societăţilor provinciale, invită pe acestea la acţiune.

Bruxella, 16 Aprilie. In timpul desbaterilor, mii de lucratorĭ s'au postat în faţa camerei. Armata voind a-i împrăscia, ei s'au opus şi au ucis pe *Lalouvière*, şeful postului. Clericalii sunt hotărîţĭ sĕ respingă propunerea votului universal, care se va face Vinerĭ. In casul acesta revoluţia va isbucnia. Guvernul întăresce garnisóna capitalei, dispunênd de o forţă de 25.000 ómenĭ. Cu tótă liniştea, ce pare a domni, greva se estinde în mod îngrijitor în capitală şi în provincie. Numĕrul greviştilor e de 500.000.

Londra, 16 Aprilie. „Daily Telegraph" scrie, că *tripla alianţă* va fi reînoită în timp de douĕ sĕptĕmânĭ. La dorinţa Italiei, mai multe puncte nouĕ au fost luate în tractat, din care causă tractatul nu se va publica.

Diverse.

Biblioteca orbilor. De sigur cetitorilor li-se va păré curios când vor audi de o asemenea bibliotecă şi totuşĭ ea esistă. Marea bibliotecă publică din Londra are un apartament separat pentru orbĭ. Acéstă curiósă bibliotecă are deja peste 400 de volume şi se îmbogăţesce mereu. Acum de curînd un filantrop din Liverpool a comandat 25 de volume pentru orbii doritorĭ de literatură, voind a înfiinţa şi în acest oraş o asemenea curiósă bibliotecă.

Literatură.

„Cuvêntărĭ bisericescĭ de Massillon" traduse din originalul frances de *Ioan Georgiu* protopop gr.-cat. român al diecesei de Oradea-mare.— Deja la 1898 apăruse în Oradea mare cartea cu titlul de mai sus, care cuprinde 17 predicĭ de ale vestitului orator eclesiastic frances. Predicile sunt împărţite de traducĕtor după *anul bisericesc rĕsăritean*. şi fie-care este pusă la acea Duminecă sĕu sĕrbătóre, cu a cărei evanghelie se potrivesce predica.—Un volum elegant de peste 400 paginĭ în 8⁰ cu portretul lui Massilon. Traducerea se distinge printr'un limbagiŭ eles. *Preţul 5 coróne* (6 Lei 50) plus 30 banĭ porto. Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureşianu, Braşov.*

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureşianu.***

Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

Dela „Tipografia A. Mureşianu“ din Braşov,

se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aicĭ înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arĕtat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Scrierĭ literare pentru popor.

Din trecutul Silvaniei Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuia sfânt. de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b plus 10 b. porto.

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu*. Are tendinţa de-a combate credinţa deşértă. Preţul 20 b. (cu porto 25 b.)

Lira Bihorului, o carte cu povestirĭ istorice scrisă în versurĭ, de *Antoniu Pop*. Preţul 40 b. . . (cu porto 46 b.)

Părintele Nicolae, schiţă din viéţa preoţilor de *G. Simu*. Pr. 60 b. + 6 b. porto.)

Sfătuiri de aur séu **calea către fericire** pentru sătenii românĭ de tótă starea şi etatea. Cel mai acomodat premiu pentru pruncii dela şcólele confes. sătescĭ române, de Aron Bo a Vel hereanu. Cu su prefaţă de G. Simu Preţul 60 banĭ o pl. 10 b. porto.

Cuvinte de aur seau **invĕţăturĭ înţelepte** date de un părinte fiului sĕu. Din operile lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplac. Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Săpătorul de banĭ, comediă în trei acte, localisată de *A. Popp*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vréu sĕ jóce teatrul Preţul 24 b. . . . (prin postă 28 b.)

Viéţa după mórte, séu nemurirea sufletului, dedusă din misteriul fiinţei omenescĭ şi deşertăciunea celor trecĕtóre, de *I. P.* Ediţia II. Preţul cor. 1. (Cu posta cor. 1.10).

Poesii de *V. R. Buticescu*. Preţul era la început 2 cor. 40 b., acum numai cor. 1.20 (cu posta cor. 1.40)

Suspin şi zimbire, poesii şi prosă de *A. Pop*. Preţul 80 b. (cu porto 86 b.)

„Omul“, noţiunĭ din anatomie şi fisiologie şi regulĭ igienice pentru conservarea sănĕtăţii şi a corpului omenesc de George *Cătană* înv. Acéstă carte servesce ca manual pentru anul al IV-lea al şcólei pop., pentru şcólele de repetiţiă şi pentru poporul nostru. Preţul 50 banĭ (pl. 5 b. por.)

Instrucţiunĭ populare despre *datorinţele şi drepturile purtătorului de dare* edate de Wilhelm Niemandz. Acéstă carte e un îndreptar de o trebuinţă nespus de mare pentru toţĭ câţĭ au afacerĭ cu dările. Preţul cor. 1.20 plus 10 banĭ porto.

Cartea Ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu*. Acéstă broşură conţine istorióre şi poesii morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banı (+ 56 b. p.)

Bocete ad că **Cântărĭ la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul*. Preţul 80 banĭ (+ 10 b. p.)

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată prin N. F. *Negruţiu*. Ediţ. IV. Preţul 50 banĭ. (+ 5 b. p.)

Trandafirĭ şi Viorele Poesii poporale culese şi ordinate de Ioan *Pop Reteganul*. Ediţ. III. Preţul redus 60 banĭ (+ 10 b. p.)

Versurĭ de dor, adunate din poeţii români de *A.* Preţul 50 banĭ (+ 5 b. p.)

Doi prinşĭ în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu*. Preţul 24 banĭ (+ 3 b porto).

Dr. Ioaif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 b. plus 10 b. porto.

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunelor la *naţiunea nóstră*“ de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 b. pt.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul*. Preţul 1 cor. (+10 b. p.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Valace*. Tomul I costă cor. 1·50 Tom II cor 1·40 (+ 30 b. porto de fiă care.)

Istoria lumii part a a III-a tălmăcită de preotul *C. Moraru*, după Dr. Th B Welter.

Taina norocului séu Povestea satului Nemernicenĭ de Tache *Brânduş*. Acésta carte e fórte potrivită pentru poporul nostru şi costă 1 cor. (+10 b. p.)

Balade poporale de Avram *Corcea* costă cor. 1.60 plus 10 b. porto. Pentru România 3 lei 20 b.

Banca de şcólă de I. *Dariu*, 30 b. plus 10 b. p.)

Disciplina în serviciul educaţiunii de I. *Dariu*, 40 b. (plus porto 10 b)

Idealul invĕţătorului român de *I. Dariu*, 40 b (plus porto 10 b.)

Tragedia Calvarului de abat. Henry Bolo traducere în romănesce de membrii soc. de lect. „Inocenţiu M. Clain“ din (Blaşiu. Preţu' 2 cor. pentru România. 3 lei plus 20 b. porto).

Lilice dela Pind, poesii macedonene originale şi daco-române de P. *Vulcan*, cor 2 (pl. porto 10 b.)

Cartea Sătênului, novele de Em. *Părăeanu* cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In vĕltóre“ novele şi impresii de *Vlăhuţă*, cor. 1·25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei“, Anul I. foiă de cunoscinţe folositóre de prof. I. *Moşil*, legat în păreţĭ tarĭ costă 5 cor. (por. 20 b.)

Dietetica poporală, scrisă cu deosebită consideraţiune la modul de veţuire a ţeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Conţine vre-o 25 figurĭ în text. Se vinde acum în loc de cor. 1.60 cu 1 cor. + 10 b. porto)

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăeanu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Cugete şi consideraţiunĭ din esperienţa vieţii lui Arghirobarb. Conţine 170 de sfaturĭ înţelepte, scóse din păţania vieţii. Preţul 20 b. (cu posta 24 b.

Pilde şi sfaturĭ pentru popor, de *Ioan Pop Reteganul*. Cartea conţine vre-o 24 descrierĭ carĭ cuprind diferite învĕţăturĭ pentru trebuinţele ţĕranilor noştri. 50 b (+ 10 b. porto.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu*. 148 pag. 8°. Preţul. 1 cor (+ 10 b. porto.)

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel *séu* ***Pribeagul îndrăgostit*** Tradusă de *Dr. T.* Preţul 60 b. (+ 6 b. porto.

Toaste pentru tot felul de persóne şi ocasiunĭ, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la instit. de corecţiune din Gherla. Pr. 40 b. (cu posta 44 b.).

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 50 b. (cu porto 56 b.)

Rîsete şi zîmbete, de *T. V. Gheaja*, cu 254 de anecdote, păcăliturĭ şi povestirĭ glumeţe. Preţul 60 b. (cu posta 70 b.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc. de *I. P. Reteganul* Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopţĭ de érnă novele pentru popor, de *George Simu*. Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4° 250 pag. Preţul cor. 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opşagurĭ, cât cioplite cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul*. Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc*, preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc*; preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate şi publicate de Simeon Fl. *Marian* Preţul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*, Preţul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga*. Preţul corόne 3.60 (plus 30 b porto.)

„Pe pragul mormêntului,“ de preotul *G. Simu*, conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Aprilie n. 1902

Renta ung. de aur 4%	121·05
Renta de corόne ung. 4% . . .	97 55
Impr. căil. fer. ung. în aur $4\frac{1}{2}$% .	120 50
Impr. căil. fer. ung. in argint $4\frac{1}{2}$%.	100.65
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	120.50
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.15
Bonurĭ rurale croate-slavone . . .	97.—
Impr. ung. cu premii	202.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin .	164.—
Renta de argint austr.	101.55
Renta de hârtie austr.	101.35
Renta de aur austr.	120.55
Losurĭ din 1860.	153.10
Acţii de-ale Băncei austro-ungară .	16 —
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	690.—
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	676.25
Napoleondorĭ	19.08
Mărcĭ imperiale germane . . .	$117.37\frac{1}{2}$
London vista	240.45
Paris vista	95.55
Rente de corόne austr. 4% . . .	99.50
Note italiene	93 45

Cursul pieţei Braşov.

Din 17 Aprilie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.98	Vĕnd.	19.02
Argint român.	„	18.40	„	18.44
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.10
Galbenĭ	„	11.30	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	126.—	„	127.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Plecarea şi sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Braşov.

Valabil din 1 Octomvrie st. n. 1901.

Plecarea trenurilor din Braşov.

Dela Braşov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·8 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Cluşiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·48 min séra.

Dela Braşov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·55 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 11·40 a. m.
III. Tr. mixt. la óra 6·55 min. séra.
IV. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Cluşiu).

Dela Braşov la Kezdi-Oşorheiu:

I. Trenul de pers. la óra 5.19 min. dim. (are legătură cu Tuşnad la óra 9.16, cu Ciuc) Szereda, la óra 10.46 min. a. m.
II. Trenul mixt la óra 8·50 min. a. m.
III. Trenul de per. la óra 3·15 m. p. m. (are legătură cu linia Tuşnad-Ciuc-Szereda).

Dela Braşov la Zĕrnescĭ (gar. Bartolomeiu).

I Trenul mixt la óra 9·2 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 5·26 min. p. m.

De'a Braşov la Ciuc-Gyimes:

I Trenul de pers. la óra 5·19 min. dim.
II. Trenul mixt la óre 8·50 mim. a. m.
III. Trenul de pers. la óra 3·15 min p. m.

Sosirea trenurilor în Braşov:

Dela Budapesta la Braşov:

I. Trenul de persóne la óra 8 dim.
II. Tr. accel. peste Cluşiŭ la ó. 2·9 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 10·25 min séra.

Dela Bucurescĭ la Braşov:

I. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m.
II. Trenul mixt. la óra 9·27 min. p. m.
III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
IV. Tren. de pers. la óra 7·55 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal).

Dela Kezdi-Oşorheiu la Braşov:

I. Trenul de persóne la óre 8.25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgĭu, Ciuc-Sereda óra 3·20)
II. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5.17 dim.)
III. Trenul mixt, la óra 6·50 m. séra (are legătură dela Palanca la 8.54 dim.)

Dela Zĕrnescĭ la Braşov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·17 min. p. m.

Dela Ciuc-Ghimes la Braşov:

I. Trenul de pers. la óra 8·25 m. dim.
III. Trenul de pers. la óra 1·53 m. p. m.
III. Trenul mixt la óra 6·50 min. séra.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.